

N:o 150.

Af Herr C. J. Svensén: Angående ändring af 7 § 1 mom. af Kongl. Förordningen om landsting den 21 Mars 1862.

Grundsatsen för delaktighet i val är obestriddigen den, att alla de, hvilkas intressen äro beroende af ett förtroendeuppdrag, det vill säga, som af dess utförande kunna hafva gagn eller skada, må ega dervid göra sin talan gällande. Denna grundsats har dock i Kongl. förordningen om landsting af år 1862 icke blifvit behörigen tillgodosedd, i det att § 7 innehåller det i sig obehöfliga och vid tillämpningen ändamålsvidriga stadgande, att den, som skall till landstingsman utses, måste vara inom länet *boende*, nemligen om man dermed, såsom vanligen sker, afser detsamma som att vara der *mantalsskrifven*.

Häraf följer nemligen den oformlighet och orättvisa, att om en person, som i en socken på landet eger en större egendom och der bor, i det han både der vistas större delen af sin tid och der har sin familj och sitt nattqvarter, likväl nödgas i grannstaden, der han har sin tjänstebefattning, låta mantalsskrifva sig; så, ehuru han mer än de fleste af öfrige socknemän får erlægga skatt och deltaga i kommunens vård och uppehållande, är han utesluten från valbarhet till det landsting, som eger beskatta honom och i många afseenden, såsom t. ex. med hänseende till sjukvård, väganläggningar, jernbanor m. m., eger på ett ganska kämbart sätt förfoga öfver hans intressen.

I sin egenskap af fastighetsegare är han medlem af kommunen, enär 4 § af Kongl. förordningen om kommunalstyrelse på landet den 21 Mars 1862 innehåller, att "medlem af en kommun på landet är en hvar, som (äfvén) utan att vara der mantalsskrifven, är för fast egendom eller inkomst af kapital eller arbete till allmän bevillning uppförd"; och såsom sådan medlem är han, enligt 8 § af samma förordning, berättigad att "deltaga i kommunalstämmas öfverläggningar och beslut". Från detta likaberättigande med kommunens öfriga medlemmar finnes här intet undantag fastställt, och synes ej heller vara afsedt.

En egendomsegare af förenämnda kategori kan och får således vara underkastad alla de öfriges skyldigheter och äfven dela deras rättigheter, såsom t. ex. vid val af sexman, nämndeman och landstingsman m. m. Man skulle naturligtvis tro, att han då äfven kunde till dessa befattningar utses; och detta är äfven i öfrigt fallet.

Men då kommer Landstingsförordningen med ett förbud i fråga om just det, som för honom och kommunen vore af långt större betydelse än det öfriga, i det att honom förvägras tillträde till landstinget, om han ej råkar inom länet vara mantalsskrifven. På detta sätt är det dock icke som hvarken en sådan kommuns eller länets intressen bäst tillgodoses, desto mindre som man derigenom mången gång går miste om synnerligen dugliga och lämpliga personer, under det man bland de inom kommunen mantalsskrifne lider derpå en känbar brist. Nu måste man dock stundom taga af de personer som finnas, om än mindre lämpliga till valmän eller landstingsmän, emedan valet icke är så pass fritt, att man eger välja emellan kommunens *alla* medlemmar. Med tidsandan och de viktiga ändamål, som med alla representativa församlingar afses, är det mest öfverensstämmande, att bland en kommuns medlemmar de dugligaste utses, och som nämnda oformlighet lätt kan afhjelpas genom ändring af ett par ord i *1 mom. af 7 § Kongl. förordningen om landsting*, får jag hemställa, att detta moment må erhålla följande lydelse:

För att någon till landstingsman må kunna väljas, erfordras att han uppnått 25 års ålder, är *medlem af kommunen inom länet eller landstingsområdet* (i stället för: är inom länet boende) och eger utöfva rösträtt inom det valdistrikt, för hvilket valet sker.

Stockholm den 27 Januari 1881.

C. J. Svensen.